

Výroční zpráva Archivu Českého rozhlasu o činnosti za rok 2017

Archiv Českého rozhlasu, zařazený v kategorii specializované archivy, je ze zákona povinen zveřejnit výroční zprávu o své činnosti v informačních systémech s možností dálkového přístupu.

Sídlo archivu a kontakty:

Archiv Českého rozhlasu

Římská 13

Praha 2

120 99

tel.: 221 553 303, 221 553 310

e-mail: archivy@rozhlas.cz/archiv/portal

Zřizovatel archivu – sídlo a kontakty:

Český rozhlas

Vinohradská 12

Praha 2

120 99

zřízen zákonem č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlase

IČ: 45245053

DIČ: CZ45245053

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.: akreditace byla udělena na základě rozhodnutí Odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR ze dne 5. září 2007 (Č.j. AS-440/1-2007).

Výroční zpráva Archivu Českého rozhlasu za rok 2017 (dále jen zpráva) byla vyhotovena na základě odst. (1) a (2) § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva byla rovněž vyhotovena v souladu s metodickým návodem odboru archivní správy Ministerstva vnitra ČR (Č.j. AS-366/1- 2005) – metodika zpracování výročních zpráv specializovaných, bezpečnostních a soukromých archivů.

OBSAH

I. Personální podmínky archivu

II. Celkové množství uložených archiválií

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

III. 1. Výběr archiválií

III. 2. Zpracování archiválií

III. 3. Využívání archiválií

IV. Stav archiválií

V. Konzervace a restaurování archiválií

VI. 1. Výzkumné projekty

VI. 2. Spolupráce s dalšími institucemi

I. Personální podmínky archivu

Archiv Českého rozhlasu (dále jen AČRo) je součástí odboru Archivních a programových fondů (APF). Podle zákona o archivnictví má statut specializovaného archivu a od 5. září 2007 je uznán jako akreditovaný archiv.

Systematizovaný stav zaměstnanců AČRo na počátku roku 2017 byl 20 zaměstnanců, skutečný 21. Ve funkci vedoucí pokračovala Mgr. Eva Ješutová. Funkční zařazení zaměstnanců je následující: 1 vedoucí, 9 (10) archivářů, 4 pracovníci dokumentace, 3 zvukoví technici, 2 odborní redaktoři a 1 programově provozní pracovník. Z toho 8 zaměstnanců má vysokoškolské vzdělání, 2 vyšší odborné, zbývajících zaměstnanci středoškolské. K 1. 7. se uskutečnila reorganizace APF, jejímž důsledkem bylo snížení počtu zaměstnanců Archivu o 4 pracovníky dokumentace, k 1. 9. bylo vytvořeno systemizované místo pracovník administrativy na 0,75 úvazku (určeno pro OZP). K 31. 12. bylo reorganizačně zrušeno jedno místo odborného redaktora.

II. Celkové množství uložených archiválií

AČRo vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (dále jen NAD) 45 evidenčních listů NAD v primárním členění na zvukové a písemné archiválie.

AČRo pečuje celkem o 4468,02 bm archiválií, z nichž je 2825,71 bm zpracováno a 1642, 31 bm nezpracováno. Z toho je inventarizováno 697,06 bm. Základní evidence archivních pomůcek AČRo nabízí celkem 45 průběžně aktualizovaných archivních pomůcek.

Zvukové fondy zahrnují fond AF (Archivní fond), fond DF (Dokumentační fond), fond HF (Hudební fond), fond RN (Rozhlasové noviny), fond RF (Radio fórum), fond ČRo 6, fond KF (Kořistní fond), fond gramodesek Lyry Pragensis a 4 sbírky standardních gramodesek (A, B, C a tzv. Preissova sbírka).

Písemné dokumenty představují fond P (rozhlasové přednášky z let 1926-1941), fond H (scénáře rozhlasových her z let 1926-2016), fond D (tzv. deníčky – texty krátkých odvysílaných relací 1941-1992), fond PZ (texty politického zpravodajství 1945-1999), fond PL (tzv. vysílací plachty 1945-2016), fond BBC – Londýn (texty válečného vysílání čs. programu na vlnách BBC z let 1940-1945), fond Bojovníků rozhlasu (1945-1947), správní materiály (historické fondy HM a SM z let 1923-1958), fond Krátkovlnného vysílání (1936-1945), fond Děti a mládež (1930-1961), fond Studijního oddělení (1950-1993), fond Výzkumného oddělení (1960-1975), fond Vedení Československého a Českého rozhlasu (1961-2005), fond osobních spisů zaměstnanců rozhlasu, 7 pozůstalostních sbírek významných rozhlasových pracovníků (Josef Kolář, Josef Branžovský, Dalibor Chalupa, Zdeněk Mančal, Miloslav Dismán, František Kocourek, Jiří Hraše), rukopisy partitur, libreta, fond starých tisků a opisů hudebnin, fotobírka, fond Symfonického orchestru Č(s)Ro (1930-2016), Festivaly a soutěže (1960-2011), Rada Českého rozhlasu (1992-2004) a sbírka Plakáty, banery, diplomy (1928-2016).

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

III. 1. Výběr archiválií

Celkový přírůstek Archivu činil 76,8 bm, z toho písemnosti 75 bm, zvukové dokumenty 1,8 bm. Do spisovny přibýlo 36,3 bm písemností, vyskartováno bylo 15 bm.

III. 2. Zpracování archiválií

Archiv v r. 2017 pokračoval v plnění úkolů vyplývajících z platné legislativy a potřeb ČRo. Zajišťoval odbornou péči o veškerý archivní materiál, prováděl digitalizaci a zpřístupňování (katalogizaci) zvukových a písemných archivních dokumentů. Poskytoval všestrannou podporu programové tvorbě. Dodával dokumenty pro tvorbu pořadů, vysílání, multimediální webové stránky, Radiotéku i Radioservis.

V prvním čtvrtletí byly realizovány inspekční cesty do regionálních studií v Brně, Olomouci a Ostravě.

Referát písemných dokumentů:

Převzato a zpracováno bylo 1 303 textů ke hrám a 151 ks osobních spisů. V rámci příprav centrálního slovesného katalogu pokračovala digitalizace redakcemi zapůjčených křestních listů k neevidovaným pořadům. Celkem bylo naskenováno a do Digitálního archivu uloženo dalších 16 945 písemných dokumentů a 1 326 křestních listů k pořadům bývalé HRDM. Podařilo se zdigitalizovat 40 ročníků programového věstníku z let 1927 – 1968 (dnešní Týdeník Rozhlas), elektronická data z let 2002 – 2015 byla získána z Radioservisu. Byla uspořádána, zdigitalizována a formou manipulačního seznamu zpracována cenná historická sbírka plakátů v počtu 350 ks. Další 59 ks plakátů předaných koncem roku SOČRem bylo jen zaevidováno. Ke skartaci bylo vybráno 12 bm duplicitních a bezvýznamných písemností. Byla zahájena revize fondu osobních spisů, zkontrolováno a do seznamu bylo zaznamenáno 4 214 údajů k bývalým zaměstnancům. Následně bude provedena skartace nevýznamných spisů. Pokračovala redislokace písemných fondů, třídění a pořádání materiálů DRDS a vedení. Pro zpracování archiválií podle nových základních pravidel získal uživatelskou licenci software ELZA. Zatím byl využíván pouze v testovacím režimu.

Referát zvukových dokumentů:

Technici Archivu zpracovali dokumenty o celkové stopáži 642 057 minut. Digitalizováno a uloženo bylo 6 321 zvukových dokumentů, naimportováno 85 109 zpravodajských příspěvků ČRo Radiožurnál. Pokračoval import pořadů ČRo Plus, uloženo bylo 2 324 dokumentů. Bylo vypáleno 223 CD s 872 dokumenty, od ledna 2017 skončilo v Archivu ukládání dokumentů na CD, záznamy jsou uchovávány výhradně v digitálním archivu. Do Archivu přibýlo 29 originálních nosičů a 28 kopií typu DDA (formát 5,1). Upraveny a do digitálního archivu byly importovány záznamy z procesu s R. Slánským, získané z americké kongresové knihovny. Dle kapacitních možností pokračoval přepis zvukových fólií (želatinové, kovové, povlakové a decelith); bylo přepsáno 73 fólií s unikátními historickými záznamy, např. k pohřbu T. G. Masaryka. Z 372 kovových matric bylo získáno 81 projevů Klementa Gottwalda. Zdigitalizováno bylo 14 777 gramodesek.

Do databáze informačního systému ČRo AIS přibýlo 8 688 nových vět, editováno a opraveno bylo 1 119 vět a do tzv. balíčků bylo propojeno 8 190 pořadů. Veškeré zkatalogizované dokumenty byly zároveň zkontrolovány poslechem, případné technické závady byly průběžně odstraňovány, stejně jako nepřesnosti a chyby v popisu odvysílaných archivních záznamů.

Detailně byly popsány záznamy k procesu s R. Slánským a přepsané projevy K. Gottwalda. Nejnáročnější fází katalogizace je dohledávání chybějících údajů ze všech dostupných zdrojů, aby záznam splňoval současná kritéria. Změny jsou zaneseny do db AIS i dalších evidenčních podkladů. Do inventárního soupisu AF bylo doplněno 101 záznamů. Ze systému Newton bylo načteno do databáze 11 427 článků.

III. 3. Využívání archiválií:

Služeb badatelný využilo 155 mimorozhlasových badatelů (248 návštěv) a 301 zaměstnanců rozhlasu. Připraveno bylo přes 1 000 rešerší a uskutečnilo se 10 exkurzí, spojených s výkladem o historii rozhlasu a poslání a činnosti Archivu. Ve spolupráci s NTM připravil Archiv v prostorách galerie výstavu Hudba ve spirále. Zpracováno bylo 23 zakázek pro licence a 12 zakázek pro studenty. Pro programové a provozní účely bylo ve zvuku zapůjčeno 115 pevných nosičů, vytočeno a elektronicky odbaveno 6 812 zvukových dokumentů. Z písemných fondů bylo zapůjčeno 1 016 programových textů, 132 fotografií a 125 ks osobních spisů. Z dalších 17 osobních spisů byly poskytnuty informace, 115 ks osobních spisů bylo založeno zpět do fondu.

Pro odbornou veřejnost Archiv v lednu připravil prezentaci nové metody archivace na filmový pás PIQL. V rámci pilotního projektu byly takto archivovány téměř 2 TB nejcennějších zvukových záznamů včetně metadat. Pro další fázi projektu vybral a připravil k předání více než 1 TB dokumentů.

Výrazně se zvýšil podíl Archivu na mediální a především internetové prezentaci Českého rozhlasu i vlastní aktivity na sociálních sítích. Na webových stránkách Archivy publikovali zaměstnanci 80 nových a 60 aktualizovaných článků, pět nových a šest aktualizovaných webseriálů, další čtyři ve spolupráci se stanicemi. Přispívali do projektu Před 100 lety, na staniční weby, zpravodajský web a web Sdružení pro rozhlasovou tvorbu. Pro Wikipedii byla zpracována čtyři vlastní hesla a dalších sto bylo doplněno o odkazy na web Archivu. Na Intranetu Archiv pravidelně publikoval měsíční nabídku zvukových dokumentů k aktuálním výročím, zpracovával hlavně zvukové rešerše pro celorozhlasové projekty (rok 1968, Před 100 lety, Můj rozhlas) i jednotlivé tvůrčí pracovníky.

Pracovníci Archivu připravili další dvě čísla Světa rozhlasu a 20 článků pro Týdeník Rozhlas a jiná periodika. Zpracovali i většinu medailonků pro připravovanou publikaci 99 významných zpravodajů a publicistů. Pro rozhlasový magazín Erko připravili 4 příspěvky, pravidelně přispívali do vysílání Dvojky, Vltavy a Rádía Junior. Pro Rádio Junior připravili kromě drobných vstupů i 20 pořadů, pro Dvojku pravidelný týdenní pořad Úsměvy z archivu a pro Vltavu jednou měsíčně Fonogramy. Důležitý byl podíl Archivu na přípravě pěti tematických vysílání streamového Rádía Retro (Sedmičky před osmičkami, Prázdninové, Loučení s Masarykem, (Ne)rozdělení a Šťastné a veselé 2017/18). Ve druhé polovině roku začala intenzivní práce na novém webovém projektu Můj rozhlas, jehož cílem je mj. i zpřístupnění podstatné části zvukových dokumentů Archivu nejširší veřejnosti.

IV. Stav archiválií

Celkové množství archivních souborů, které má AČRo ve své základní evidenci NAD, je klasifikováno jako nepoškozené.

V. Konzervace a restaurování archiválií

AČRo neprovozuje konzervátorskou dílnu.

VI. 1. Výzkumné projekty

AČRo se v r. 2017 neúčastnil žádného výzkumného projektu.

VI. 2. Spolupráce s dalšími institucemi

Pokračovala spolupráce s Národním archivem, Knihovnou Václava Havla, Archivem bezpečnostních složek, Českou televizí, Národním muzeem, Českou sekci UNESCO, Syndikátem novinářů, vysokými školami (UK, JAMU, DAMU, ÚPOL) a dalšími kulturními a vzdělávacími institucemi. Po deseti letech měli pracovníci Archivu možnost konfrontovat své zkušenosti se zahraničím při návštěvě ÖRF ve Vídni a na konferenci IASA v Berlíně, nebo při návštěvách kolegů z ARD a DRA v Praze.